

Некрасова Л.А.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємств,
Одеський національний політехнічний університет

Лінгур Л.М.

старший викладач кафедри економічної кібернетики та
інформаційних технологій,
Одеський національний політехнічний університет

Niekrasova Liubov, Lingur Liubov

Odessa National Polytechnic University

ВПЛИВ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕГІОНАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ

У статті обґрунтовано доцільність поглиблення процесів децентралізації та розвитку виробничих підприємств для посилення економічної спроможності територіальних громад в Україні. Використовуючи інструменти регресійного аналізу, за статистичними даними регіонів України побудовано економетричні моделі залежності власних доходів на одного мешканця об'єднаної територіальної громади від частки фінансово спроможних громад, кількості зайнятих працівників та обсягу реалізованої продукції. Розрахунки засвідчили наявність статистично значущого впливу бюджетної децентралізації та розвитку виробничого бізнесу на рівень добробуту населення об'єднаної територіальної громади. Зазначено, що вагома частина економічного ефекту від децентралізації виникає завдяки формуванню позитивного інвестиційного клімату.

Ключові слова: децентралізація, розвиток виробництва, розвиток регіонів, спроможність громад, суспільний добробут.

Постановка проблеми. Розвиток місцевого самоврядування, створення об'єднаних територіальних громад, передача ресурсів, повноважень на місця в межах проведення реформи з децентралізації влади передбачає насамперед підвищення фінансової спроможності, економічної, інвестиційної привабливості територій та інноваційного складника для якісного та комфортного проживання людей на них. Нині питання підвищення рівня фінансової спроможності громади вирішують шляхом розвитку економіки на своїх територіях, забезпечення стратегічного управління розвитком територій, популяризації територій, сприяння залученню інвестицій, підтримки місцевого бізнесу та розвитку галузей. Тож питання розвитку виробничих підприємств в умовах децентралізації залишаються актуальними і потребують усебічного розгляду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові підходи до вивчення проблеми синергетичної взаємодії виробничих об'єднань та територій їх базування наведені у працях П. Алампієва, Ю. Саушкіна, М. Бандман, А. Мінца, М. Енрайта та ін. Різні аспекти аналізу проблем формування та функціонування об'єднаних територіальних громад у контексті реформи децентралізації державного управління наведені в роботах таких учених, як О. Ткачук, О. Баталов, В. Дрескак,

О. Кириленко, Н. Липовська, Б. Малиняк, Л. Оленковська, Д. Олійник, А. Павлюк, І. Патока, В. Письменин, О. Проніна, Л. Оленковська, В. Рошило, В. Русін, С. Серьогін та інші. Але не знайшли детального висвітлення питання щодо впливу розвитку виробничих підприємств на економічне зростання територіальних громад в Україні, що й зумовлює доцільність підготовки цієї статті.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є обґрунтування доцільності поглиблення процесів децентралізації та розвитку виробничих підприємств для посилення економічної спроможності територіальних громад в Україні.

Виклад основного матеріалу. Зацікавленість місцевої влади у залученні бізнесу до регіону пояснюється турботою про добробут своєї громади, зайнятість населення і робочі місця з гідною оплатою, надійні джерела наповнення місцевого бюджету. Бізнес, інтегруючись у місцеве середовище, працює на засадах відповідальності та врахування інтересів суспільства. Інвестуючи в місцеву економіку, він формує довкола себе соціально сприятливе оточення з нормальним рівнем життя. Досягнення своїх інтересів кожною зацікавленою стороною – владою, бізнесом, громадою – можливе за умови налагодження між ними взаємодії, співп-

раці та взаєморозуміння, що в результаті дає позитивні синергетичні ефекти для всіх сторін [1].

Саме фінансовий аспект є одним із найсуттєвіших, від якого великою мірою залежить успішність функціонування об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Логіка розвитку фінансової та секторальної децентралізації приводить до усвідомлення важливості розбудови економік громад, які забезпечують ефективну реалізацію наявних у розпорядження громад ресурсів розвитку і на основі цього посилюють їхню спроможність забезпечувати зростаючу якість життя їхніх мешканців [2].

За підсумками 2018 року, власні доходи місцевих бюджетів України становили 234 млрд грн, що на 22% (+42 млрд грн) перевищує надходження за 2017 рік. За результатами 11 місяців 2018 року, до загального фонду місцевих бюджетів України (без урахування трансфертів) надійшло 212,5 млрд грн., що на 22,5% (39 млрд грн.) перевищує аналогічний показник надходжень 2017 року і становить 95,1% від затвердженого плану на весь 2018 рік. На кінець листопада 2018 року в Україні налічувалося 665 ОТГ. Надходження власних доходів місцевих бюджетів 665 ОТГ за січень-листопад 2018 року зросли на 62,6% та становили 18,9 млрд грн. (+7,3 млрд грн.) (табл. 1). Із розрахунку на одного мешканця власні доходи ОТГ зросли на 62,6% порівняно з аналогічним періодом 2017 року та становили 3356,4 грн. [3].

Однією з головних статей надходжень до бюджетів ОТГ є податок на доходи фізичних осіб на рівні 60%. Так, надходження від податку на доходи фізичних осіб у 2018 році становили 10,5 млрд грн., що більше від надходжень січня-листопада 2017 року на 129,1% (табл. 1).

За підсумками проведеного аналізу експертами групи фінансового моніторингу Центрального офісу реформ Мінрегіону України (за підсумками програми «U-LEAD з Європою» та SKL Interntional), що зроблені для ситуації в країні загалом, найнижчі показники фінансової спроможності, як правило, характерні для більшості невеликих громад. Виняток становлять невеликі громади, на території яких розміщені потужні підприємства реального сектору та бюджетотворюючі підприємства. Наявність залежності між чисельністю

населення та фінансовою спроможністю можна пояснити тим, що у цих відносно великих громадах більш активно розвивається малий і середній бізнес, який орієнтується на достатні трудові ресурси, більш ємний локальний ринок збуту товарів і послуг, кращі перспективи сталого розвитку [4].

Рівень дотаційності бюджетів ОТГ свідчить про ступінь фінансової залежності ОТГ від дотацій з державного бюджету. Підвищення фінансової незалежності лежить у площині розроблення привабливих інвестиційних проектів та створення робочих місць. Послаблена система фінансового управління та відсутність стратегічного бачення розвитку громад приводить до неефективного управління наявними ресурсами, а також надає можливості для непрозорої діяльності, що продукує корупційні ризики.

Ці обставини можуть призводити до пасивності органів державного регіонального управління у реалізації їхніх повноважень у сфері промислової політики. Насправді ж підтримувати виробничі, особливо промислові, види діяльності у регіонах дуже важливо, оскільки виробничі підприємства є надійними джерелами формування суспільного добробуту, і це підтверджується економічними розрахунками [5; 6].

Перевірку гіпотези щодо існування впливу бюджетної децентралізації та розвитку виробничого бізнесу на рівень добробуту населення ОТГ у сукупності регіонів країни було здійснено за допомогою економетричної моделі. Для побудови моделі залежності доходів загального фонду бюджету на одного мешканця ОТГ із статистичних даних регіонів за 2018 рік були вибрані дані, які мають найбільшу значущість для формування загального фонду бюджету ОТГ (табл. 2).

Проведені дослідження припускають, що залежність між змінними має вид лінійної множинної регресії [9].

$$Y = a + bx_1 + cx_2 + dx_3 + \varepsilon$$

У разі включення в модель декількох факторів необхідно оцінити рівень міжфакторної кореляції за допомогою матриці парних коефіцієнтів кореляції.

Використаємо інструмент аналізу даних «кореляція» та отримаємо такі результати (табл. 3). Матриця парних коефіцієнтів показує, що зв'язок між X3 (обсяг реалізованої продукції) та X2 (кількість зайнятих пра-

Таблиця 1

Надходження власних доходів 665 ОТГ за січень-листопад 2017–2018 р., млн грн.

Платежі до бюджету	665 ОТГ, Всього			
	Надходження		Відхилення	
	2017	2018	+/-	%
Всього, із них:	11600,8	18865,6	7264,8	162,6
Податок на доходи фізичних осіб	4593,5	10521,8	5928,3	229,1
Акцизний податок	1395,8	1417,0	21,3	101,5
Плата за землю	2481,7	2755,6	273,9	111,0
Єдиний податок	2477,4	3098,0	620,6	125,1
Податок на нерухоме майно	234,9	359,0	124,0	152,8

Джерело: сформовано на основі [3]

Статистичні данні регіонів України за 2018 р.

Область	Доходи загального фонду на одного мешканця ОТГ, грн.	Частка фінансово спроможних громад, %	Кількість зайнятих працівників тис. осіб	Обсяг реалізованої продукції, млрд грн.
	Y	$X1$	$X2$	$X3$
1. Вінницька	4119,6	35	261,2	200,2135
2. Волинська	2860,6	17,5	175,2	190,5447
3. Дніпропетровська	4923,3	32	822,3	1112,51
4. Донецька	3802,3	66	356,1	479,093
5. Житомирська	3327,9	20	199,5	129,6268
6. Закарпатська	4036,8	50	157,3	80,8393
7. Запорізька	3680,6	11	361,1	350,5799
8. Івано-Франківська	1543,3	4,3	184,6	117,315
9. Київська	4389,8	55	445,4	535,372
10. Кіровоградська	4853,6	69	147	111,0727
11. Луганська	1954,5	25	97,3	47,1273
12. Львівська	3042	11,4	504,7	401,5493
13. Миколаївська	4003,2	21,4	186,6	167,6778
14. Одеська	4217,3	20	448,5	426,2355
15. Полтавська	5665,7	56,4	323,4	319,9349
16. Рівненська	2800,7	12	162,1	84,2026
17. Сумська	4254	43	177,2	120,7491
18. Тернопільська	2696,5	10	141,9	85,717
19. Харківська	4346,1	25	607,2	447,4998
20. Херсонська	3331,7	7,7	143,9	87,3383
21. Хмельницька	3149,5	12,8	204,8	126,6686
22. Черкаська	4598,8	30,7	219,2	198,1453
23. Чернівецька	1880	3,8	115,9	46,194
24. Чернігівська	3989,1	43	162,7	117,6939

Джерело: сформовано на основі [3; 7; 8]

Таблиця 3

Матриця парних коефіцієнтів кореляції

	Y	$X1$	$X2$	$X3$
Y	1			
$X1$	0,694138	1		
$X2$	0,456646	0,111771	1	
$X3$	0,477637	0,218031	0,947759	1

цівників) дуже тісний (0,95). У такому разі з моделі необхідно виключити один із факторів з високою інтеркореляцією. Це буде фактор $X3$ (обсяг реалізованої продукції), тому що він має більш тісний зв'язок із фактором $X1$, ніж із $X2$.

Тому було прийнято рішення розділити дані на дві окремі моделі:

1) залежність доходів загального фонду бюджету на одного мешканця ОТГ від частки фінансово спроможних громад та кількості зайнятих працівників (модель 1):

$$y = a + bx_1 + cx_2 + \varepsilon;$$

2) залежність доходів загального фонду бюджету на одного мешканця ОТГ від частки фінансово спроможних громад та обсягу реалізованої продукції (модель 2);

$$y = a + bx_1 + dx_3 + \varepsilon.$$

Для побудови моделей використано інструмент аналізу даних «регресія».

Результати розрахунків за першою моделлю наведені на рис. 1.

Отримаємо рівняння множинної регресії:

$$\hat{Y} = 2082,59 + 33,76X_1 + 2,19 X_2.$$

Оцінімо якість рівняння регресії. Множинний коефіцієнт детермінації більший, ніж коефіцієнт детермінації $R^2_{y,x_1,x_2} > R^2 (0,79 > 0,63)$. Це свідчить про доцільність включення в модель факторів X_1 та X_2 . Скоригований коефіцієнт множинної детермінації ($=0,78$) визначає тісноту зв'язку з урахуванням ступенів свободи загальної і залишкової дисперсії. Обидва коефіцієнта вказують на високу ($>78\%$) детермінованість кінцевого підсумку Y в моделі факторами X_1 та X_2 .

Отримане значення критерію Фішера $F = 17,67 > F_{\text{табл}} = 3,44$ дає змогу дійти висновку про необхідність відхилити гіпотезу H_0 та підтверджує статистичну значущість рівняння регресії загалом і значення R^2_{y,x_1,x_2} ,

Регресійна статистика					
Множинний R	0,792043425				
R-квадрат	0,627332787				
Нормований R-квадрат	0,782590853				
Стандартна похибка	651,3846623				
Спостереження	24				
Дисперсійний аналіз					
	df	SS	MS	F	Значимість F
Регресія	2	14999305,52	7499652,758	17,67527172	3,15408E-05
Залишок	21	8910341,543	424301,9783		
Разом	23	23909647,06			
	Коефіцієнти	Стандартна похибка	t-статистика	P-Значення	
Y-перетин	2082,587122	302,7633121	6,878598027	8,47726E-07	
X1	33,75896712	6,949171943	4,857984145	8,38749E-05	
X2	2,189398117	0,764603005	2,863444301	0,009302609	
$\overline{E_{yx_1}}$	0,26322661				
$\overline{E_{yx_2}}$	0,165333326				

Рис. 1. Висновок підсумків інструменту «регресія» для моделі 1

Регресійна статистика					
Множинний R	0,770459897				
R-квадрат	0,593608453				
Нормований R-квадрат	0,554904496				
Стандартна похибка	680,2197986				
Спостереження	24				
Дисперсійний аналіз					
	df	SS	MS	F	Значимість F
Регресія	2	14192968,6	7096484,299	15,33715156	7,83284E-05
Залишок	21	9716678,462	462698,9744		
Разом	23	23909647,06			
	Коефіцієнти	Стандартна похибка	t-статистика	P-Значення	
Y-перетин	2364,865047	269,6534959	8,77001442	1,83033E-08	
X1	32,11109084	7,389090675	4,345743238	0,00028424	
X4	1,472346544	0,612616139	2,403375375	0,025564144	
$\overline{E_{yx_1}}$	0,250377731				
$\overline{E_{yx_3}}$	0,100728103				

Рис. 2. Висновок підсумків інструменту «регресія» для моделі 2

оскільки вони статистично надійні і сформувалися під систематичною дією не випадкових причин. Імовірність того, що допускаються помилки за відхилення нульової гіпотези, не перевищує 5%, і це є досить малою величиною. Значення t – статистики Стьюдента – для всіх параметрів рівняння більш ніж критичні: $t_a = 6,88$; $t_b = 4,86$; $t_c = 2,86 > t_{кр} = 2,07$ ($d_f = 22$; $\alpha = 0,05$). Відповідно, всі параметри рівняння сформувалися під впливом не випадкових причин, є статистично значущими і надійними.

Величина **a** оцінює агрегований вплив інших (крім врахованих у моделі X_1 та X_2) чинників на результат Y . Величини **b** і **c** вказують, що зі збільшенням X_1 і

X_2 на одиницю їх значень результат Y збільшується відповідно на 33,76 і на 2,19 грн. Порівнювати ці значення не слід, тому що вони залежать від одиниць виміру кожної ознаки і тому непорівнянні між собою.

Середній коефіцієнт еластичності E'_{yx_1} показує, що зі зростанням частки ФСГ на 1% від середнього рівня доходи загального фонду на одного мешканця ОТГ збільшаться на 0,26%; E'_{yx_2} показує, що збільшення кількості зайнятих працівників на 1% приведе до росту доходів загального фонду на одного мешканця ОТГ на 0,17%.

Для моделі 2 проведені аналогічні розрахунки та отримані такі результати.

Отримаємо рівняння множинної регресії:

$$Y^{\wedge} = 2364,86 + 32,11X_1 + 1,47 X_3.$$

Оцінимо якість рівняння регресії. Множинний коефіцієнт детермінації більший, ніж коефіцієнт детермінації $R_{yx_1x_3}^2 > R^2 (0,77 > 0,59)$. Це свідчить про доцільність включення в модель факторів X_1 та X_3 . Скоригований коефіцієнт множинної детермінації ($\approx 0,55$) визначає тісноту зв'язку з урахуванням ступенів свободи загальної і залишкової дисперсії. Обидва коефіцієнта вказують на середню (55%) детермінованість кінцевого підсумку Y в моделі факторами X_1 та X_3 . Отримане значення критерію Фішера $F = 15,34 > F_{табл} = 3,44$ дає змогу дійти висновку про необхідність відхилити гіпотезу H_0 та підтверджує статистичну значущість рівняння регресії загалом і значення $R_{yx_1x_3}^2$, оскільки вони статистично надійні і сформувався під систематичною дією невивадкових причин. Імовірність того, що допускаються помилки за відхилення нульової гіпотези, не перевищує 5%, і це є досить малою величиною. Значення t – статистики Стьюдента – для всіх параметрів рівняння більш ніж критичні: $t_a = 8,77$; $t_b = 4,35$; $t_d = 2,40 > t_{кр} = 2,07$ ($df = 22$; $\alpha = 0,05$). Відповідно, всі параметри рівняння сформувався під впливом невивадкових причин, є статистично значущими і надійними.

Величина **a** оцінює агрегований вплив інших (крім врахованих у моделі X_1 та X_3) чинників на результат Y . Величини **b** і **d** вказують, що зі збільшенням X_1 і X_3 на одиницю їх значень результат Y збільшується відповідно на 32,11 і на 1,47 грн. Порівнювати ці значення не слід, тому що вони залежать від одиниць виміру кожної ознаки і тому непорівнянні між собою.

Середній коефіцієнт еластичності E'_{yx_1} показує, що зі зростанням частки ФСГ на 1% від середнього рівня доходу загального фонду на одного мешканця ОТГ збільшаться на 0,25%; E'_{yx_3} показує, що збільшення обсягу реалізованої продукції на 1% приведе до росту доходів загального фонду на одного мешканця ОТГ на 0,1%.

Відмінності у значеннях коефіцієнта при X_1 пояснюються значеннями коефіцієнтів міжфакторної кореляції між x_1x_2 та x_1x_3 .

Висновки. Отже, кількість зайнятих працівників та обсяг реалізованої продукції мають сильну інтеркорельованість, тому не можуть бути одночасно включені в модель. Обсяг реалізованої продукції залежить від рівня розвитку промисловості в регіоні та цінової категорії товарів та послуг, що виробляються. Сформовані в регіонах загальні фонди бюджетів ОТГ більше залежать від кількості працюючих, ніж від обсягів реалізації продукції. Можливо, необхідно продовжити дослідження і розглянути включення до моделі додаткових чинників, що незначною мірою корелюють із цим показником. Таким чином, насамперед функцією розвитку ОТГ має стати економічне зростання, яке забезпечує розширене відтворення економіки території. Кожний інвестиційний проект розвитку, впроваджений в ОТГ, передбачає забезпечення податкових надходжень у місцеві бюджети від малого й середнього бізнесу, залучених внутрішніх і зовнішніх інвесторів. Вагома частина економічного ефекту від децентралізації виникає завдяки формуванню позитивного інвестиційного клімату, що відбувається внаслідок поліпшення політики місцевої влади, яка стає дружньою до бізнесу.

Список літератури:

1. Некрасова Л.А. Новітні аспекти стратегування розвитку виробничих підприємств України в умовах децентралізації. Економіка харчової промисловості. 2019. Т. 11. вип. 2. С. 38–46.
2. Коломієць І.Ф., Пелехтий А.О. Теоретико-практичні аспекти формування об'єднаних територіальних громад в Україні. Економіка України. 2017. № 4 (665). С. 46–55.
3. Децентралізація влади. URL: <http://decentralization.gov.ua> (дата звернення: 14.05.2020)
4. Мельник А.А. Підвищення конкурентоспроможності територіальних громад в умовах реалізації нової регіональної політики. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2019. № 1. С. 21–36.
5. Шовкун І.А. Промисловий розвиток в умовах децентралізації: досвід провідних індустріальних країні висновки для України. Економіка і прогнозування. 2018. № 4. С. 38–64.
6. Лінгур Л.М., Васильєва Т.П. Використання економетричних методів для аналізу економіки України. Економіка: реалії часу. 2015. № 2 (18). С. 182–187.
7. Регіони України 2019: стат. зб. Ч. 1 / [за ред. І. С. Вернера]. К., 2019. 309 с.
8. Регіони України 2019: стат. зб. Ч. 2 / [за ред. І. С. Вернера]. К., 2019. 657 с.
9. Математичне та комп'ютерне моделювання економічних процесів: [монографія]/ за заг.ред. З.М. Соколовської. Одеса: Астропринт, 2016. 272 с.

References:

1. Nekrasova L.A. (2019) Novitni aspekti stratehuvannya rozvitku virobnychikh pidpriyemstv Ukrayini v umovakh detsentralizatsiyi [New aspects of strategy development of Ukrainian industrial enterprises in decentralized environment]. *Ekonomika kharchovoyi promislovosti*, vol. 11(2), pp. 38–46 (in Ukrainian).
2. Kolomiyets' I.F., Pelekhtiy A.O. (2017) Teoretiko-praktichni aspekti formuvannya ob'yednanih teritorial' nikh hromad v Ukrayini [Theoretical and practical aspects of the formation of united territorial communities in Ukraine]. *Ekonomika Ukraini*, vol. 4 (665), pp. 46–55 (in Ukrainian).

3. Detsentralizatsiya vladi. URL: <http://decentralization.gov.ua> (accessed 14.05.2020).
4. Mel'nik A.A. (2019) Pidvishchennya konkurentospromozhnosti teritorial'nikh hromad v umovakh realizatsiyi novoyi rehional'noyi politiki. [Increasing the competitiveness of territorial communities in relation to the new regional policy in Ukraine]. *Visnik Ternopil's'koho natsional'noho ekonomichnoho universitetu*, vol. 1, pp. 21–36 (in Ukrainian).
5. Shovkun I. A. (2018) Promisloviy rozvitok v umovakh detsentralizatsiyi: dosvid providnikh industrial'nikh kraini visnovki dlya Ukrayini. [Industrial development in the context of decentralization: the experience of the country's leading industrial conclusions for Ukraine]. *Ekonomika i prohozuvannya*, vol. 4, pp. 38–64 (in Ukrainian).
6. Linhur L. M., Vasil'yeva T. P. (2015) Viktoristannya ekonometrichnikh metodiv dlya analizu ekonomiki Ukrayini. [Use of econometric methods for analysis of the economy of Ukraine]. *Ekonomika: realiyi chasu*, vol. 2 (18), pp. 182–187 (in Ukrainian).
7. Rehioni Ukrayini 2019 [Regions of Ukraine 2019]: stat. zb. Ch. 1 / za red. I. Ye. Verner. Kiyiv (in Ukrainian).
8. Rehioni Ukrayini 2019 [Regions of Ukraine 2019]: stat. zb. Ch. 2 / za red. I. Ye. Verner. Kiyiv (in Ukrainian).
9. Sokolovs'ka Z.M. (2016) Matematichne ta komp'yuterne modelyuvannya ekonomichnikh protsesiv [Mathematical and computer modeling of economic processes]. Odesa: Astroprint (in Ukrainian).

ВЛИЯНИЕ РАЗВИТИЯ ПРОИЗВОДСТВА И РЕГИОНАЛЬНОЙ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ НА ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ ОБЩИН В УКРАИНЕ

В статье обоснована целесообразность углубления процессов децентрализации и развития производственных предприятий для усиления экономической состоятельности территориальных общин в Украине. Используя инструменты регрессионного анализа по статистическим данным регионов Украины, построены эконометрические модели зависимости собственных доходов на одного жителя объединенной территориальной общины от доли финансово состоятельных общин, количества занятых работников и объема реализованной продукции. Расчеты показали наличие статистически значимого влияния бюджетной децентрализации и развития производственного бизнеса на уровень благосостояния населения объединенной территориальной общины. Отмечено, что значительная часть экономического эффекта от децентрализации возникает благодаря формированию позитивного инвестиционного климата.

Ключевые слова: децентрализация, развитие производства, развитие регионов, состоятельность общин, общественное благосостояние.

THE INFLUENCE OF PRODUCTION DEVELOPMENT AND REGIONAL DECENTRALIZATION ON THE ECONOMIC GROWTH OF TERRITORIAL COMMUNITIES IN UKRAINE

The article substantiates the expediency of deepening the processes of decentralization and development of industrial enterprises to strengthen the economic capacity of territorial communities in Ukraine. Achieving their interests by each stakeholder – government, business, community is possible provided that they establish interaction, cooperation and mutual understanding, which in turn gives positive synergetic effects for all parties. The purpose of the study is to substantiate the feasibility of deepening the processes of decentralization and development of industrial enterprises to strengthen the economic capacity of local communities in Ukraine. Using the tools of regression analysis according to the statistical data of the regions of Ukraine, econometric models of dependence of own incomes per capita of the united territorial community on the share of financially viable communities, the number of employees and the volume of sold products were built. The calculations showed a statistically significant impact of budget decentralization and the development of manufacturing business on the welfare of the population of the united territorial community. The volume of sold products depends on the level of industrial development in the region and the price category of goods and services produced. The general funds of community budgets formed in the regions depend more on the number of employees than on the volume of sales. Thus, first of all, the function of community development should be economic growth, which provides expanded reproduction of the economy of the territory. Each development investment project implemented in the community provides for the provision of tax revenues to local budgets from small and medium-sized businesses, attracting domestic and foreign investors. It is noted that a significant part of the economic effect of decentralization arises due to the formation of a positive investment climate. Weakened financial management and a lack of a strategic vision for community development lead to inefficient management of available resources, as well as opportunities for non-transparent activities that produce corruption risks.

Key words: decentralization, production development, regional development, community capacity, social welfare.